

Міністерство освіти і науки України
Західноукраїнський національний університет

Центр організації освітнього процесу

Пл-02-0011/1-2026

Редакція 01

Сторінка 1 з 11

1

ПОЛОЖЕННЯ
про реалізацію права здобувачів вищої освіти на вибір
навчальних дисциплін в у Західноукраїнському
національному університеті

Тернопіль – 2026

	Міністерство освіти і науки України Західноукраїнський національний університет	Пл-02-0011/1-2026
		Редакція 01
	<i>Центр організації освітнього процесу</i>	<i>Сторінка 2 з 11</i>

2

РОЗРОБЛЕНО Західноукраїнським національним університетом

ВНЕСЕНО Центром організації освітнього процесу

РОЗГЛЯНУТО ТА
СХВАЛЕНО Вченою радою Західноукраїнського національного
університету
Протокол № 8 від 29 квітня 2026 р.

ВВЕДЕНО В ДІЮ наказом ректора Західноукраїнського національного
університету № 282 від 30 квітня 2026 р.

	Міністерство освіти і науки України Західноукраїнський національний університет	Пл-02-0011/1-2026
		Редакція 01
	<i>Центр організації освітнього процесу</i>	<i>Сторінка 3 з 11</i>

1. ЗАГАЛЬНІ ПОЛОЖЕННЯ

1.1. Положення є основним нормативним документом, що регламентує порядок методичного, інформаційного та організаційного забезпечення права здобувачів першого (бакалаврського) та другого (магістерського) рівнів вищої освіти на вільний вибір навчальних дисциплін у Західноукраїнському національному університеті (далі - Університет).

1.2. Положення застосовується в частині, що не суперечить чинному законодавству, нормативній базі загальнодержавного та внутрішньоуніверситетського рівнів.

1.3. Основним нормативним документом, що визначає організацію освітнього процесу за конкретною спеціальністю (обраною спеціальністю/освітньою програмою), є навчальний план, що визначає кількість і обсяг навчальних дисциплін вільного вибору здобувача для конкретного семестру.

1.4. Вибір здобувачем вибіркового навчальних дисциплін створює умови для досягнення ним наступних цілей:

- формування індивідуальної траєкторії навчання;
- поглиблення професійних компетентностей у межах обраної освітньої програми та набуття додаткових професійних компетентностей у межах спеціальності, або споріднених спеціальностей й галузі знань, у тому числі зі здобуттям професійної кваліфікації, або опануванням дисциплін сертифікатної програми;
- набуття soft skills, зумовлених цілями ОП, подальшою професійною діяльністю, і забезпечення особистісного розвитку відповідно до власних потреб та інтересів.

1.5. Вибіркові навчальні дисципліни вводяться в освітні програми з метою реалізації права здобувачів освіти на їх вільний вибір для задоволення індивідуальних освітніх потреб, професійних інтересів, формування індивідуальної освітньої траєкторії та поглиблення компетентностей у межах обраної спеціальності або суміжних галузей знань. Їх обсяг становить не менш як 25 відсотків від загальної

	Міністерство освіти і науки України Західноукраїнський національний університет	Пл-02-0011/1-2026
	<i>Центр організації освітнього процесу</i>	Редакція 01
		<i>Сторінка 4 з 11</i>

4

кількості кредитів ЄКТС, передбачених освітньою програмою (не менше ніж 10 відсотків для спеціальностей, що передбачають доступ до професій, для яких запроваджено додаткове регулювання).

1.6. Загальні підходи до формування структури вибіркової складової освітніх програм та навчальних планів визначаються нормативною базою університету з цього питання.

1.7. Обсяг, види аудиторних занять та контрольні заходи з вибірових навчальних дисциплін визначаються навчальним планом.

2. СТРУКТУРА ФОРМУВАННЯ ВИБІРКОВОЇ ЧАСТИНИ НАВЧАЛЬНИХ ПЛАНІВ

2.1. Вибіркова частина навчального плану входить до блоку вибірових дисциплін, для кожного з яких встановлюється відповідний обсяг кредитів, який здобувач вищої освіти повинен здобути протягом навчання.

2.2. Перелік дисциплін вибіркової частини навчального плану формується на підставі заявок кафедр Університету, які забезпечують загальну та професійну підготовку з певної спеціальності (освітньої програми). Пакет заявок включає анотацію (силабус) вибіркової навчальної дисципліни. При формуванні заявок на викладання навчальних дисциплін необхідно дотримуватися принципу забезпечення викладання навчальних дисциплін профільними кафедрами.

2.3. Здобувачі певного ступеня вищої освіти мають право вибирати навчальні дисципліни, що пропонуються для інших спеціальностей (освітніх програм).

2.4. У переліку курсів вільного вибору здобувачів вищої освіти кількість вибірових навчальних дисциплін має, як правило, не менш як вдвічі перевищувати кількість дисциплін, обсяг яких забезпечує формування вибіркової частини навчального плану.

2.5. Обсяг вибіркової навчальної дисципліни визначається відповідною кафедрою. Кафедра визначає семестр, з якого здобувач вищої освіти може обирати

	Міністерство освіти і науки України Західноукраїнський національний університет	Пл-02-0011/1-2026
		Редакція 01
	<i>Центр організації освітнього процесу</i>	<i>Сторінка 5 з 11</i>

5

дисципліну для вивчення, враховуючи принцип логічної послідовності викладання курсів.

2.6. Перелік дисциплін вибіркової частини навчальних планів підготовки здобувачів вищої освіти на наступний навчальний рік готують випускові кафедри.

3. Порядок та умови обрання здобувачем вищої освіти дисциплін вільного вибору

3.1. Здобувач вищої освіти може брати участь у виборі навчальних дисциплін вільного вибору таким чином:

– вибіркові дисципліни вибираються на наступний навчальний рік здобувачами вищої освіти 1-3 курсів ступеня вищої освіти ОС «бакалавр» та 1 курсу ОС «магістр» відповідно до наказу ректора;

– перелік дисциплін вільного вибору на наступний навчальний рік може змінюватись;

– центр організації освітнього процесу готує проект наказу про організацію вільного вибору здобувачами вищої освіти вибіркового дисциплін.

3.2. Випускові кафедри до 15 березня поточного року (для ОС «бакалавр» і ОС «магістр» ОНП) і до 1 числа першого місяця поточного навчального року (для здобувачів вищої освіти I курсу СВО «магістр» ОПП) кожного навчального року подають до групи забезпечення спеціальності (ГЗС) список дисциплін (із зазначенням назви дисципліни, форми контролю та семестру викладання), які пропонуються для вибору здобувачам вищої освіти на наступний навчальний рік, силабуси цих дисциплін (додаток 1).

На розширеному засіданні ГЗС (запрошуються гаранті освітніх програм спеціальності, завідувачі випускових кафедр усіх освітніх програм спеціальності) затверджують список дисциплін і подають на розгляд вченої ради факультету (інституту) (додаток 2).

3.3. Вчена рада факультету (інституту) затверджує перелік дисциплін вільного

	Міністерство освіти і науки України Західноукраїнський національний університет	Пл-02-0011/1-2026
	<i>Центр організації освітнього процесу</i>	Редакція 01
		<i>Сторінка 6 з 11</i>

6

вибору здобувачів вищої освіти за всіма рівнями вищої освіти, погоджують у проректора з науково-педагогічної роботи та подають на розгляд Вченої ради та затвердження ректору університету (додаток 3).

3.4. Деканати (дирекції) спільно з кафедрами ознайомлюють здобувачів вищої освіти із затвердженим Вченою радою рекомендованим переліком вибіркового дисциплін та інформують здобувачів вищої освіти про особливості формування груп для вивчення вибіркового дисциплін на наступний навчальний рік. ***Перелік оприлюднюють на офіційному вебсайті університету.***

3.5. Здобувач вищої освіти протягом п'яти днів здійснює вибір дисципліни із запропонованого переліку на наступний навчальний рік в електронному кабінеті здобувача, таким чином:

1. Здобувач вищої освіти заходить на сайт ЗУНУ у розділ «**Студентське життя**» та переходить за посиланням «**Електронний кабінет студента**».

2. Здійснює вхід за допомогою логіна та пароля, які одержує при створенні облікового запису в інформаційній системі «SMART Університет».

3. Зайшовши у свій електронний кабінет він може обрати картку навчання й ознайомитися з усіма обов'язковими дисциплінами навчального плану та зможе обрати дисципліни із блоку вільного вибору.

Із запропонованого переліку дисциплін для кожного семестру здобувачу необхідно обрати дисципліни, кількість кредитів ЄКТС яких би забезпечили необхідну суму кредитів, визначену для даного семестру.

4. Вибравши усі дисципліни, здобувач вищої освіти підтверджує свій вибір.

Якщо для вивчення окремої вибіркової дисципліни не сформувалась мінімальна кількість здобувачів вищої освіти, деканат доводить до відома здобувачів вищої освіти дисципліни, які не будуть вивчатись.

Протягом наступних трьох днів відбувається процедура перевибору дисциплін за умови, що на окремі дисципліни не набралася відповідна кількість здобувачів вищої освіти. Здобувач вищої освіти повинен обрати інші дисципліни, з яких сформувалась (чи сформується) група.

	Міністерство освіти і науки України Західноукраїнський національний університет	Пл-02-0011/1-2026
		Редакція 01
	<i>Центр організації освітнього процесу</i>	<i>Сторінка 7 з 11</i>

7

До 01 червня здобувачі вищої освіти ОС «бакалавр» та 1 курсу ОС «магістр» ОНП, а здобувачами вищої освіти I курсу ОС «магістр» ОПП – до 01 числа другого місяця поточного навчального року декан факультету (директор інституту) формує подання на розподіл академічних груп за обраними дисциплінами та подає до центру організації освітнього процесу.

3.6. Здобувач вищої освіти, який з поважної причини (хвороба, академічна мобільність тощо) не визначився з вибірковими дисциплінами, має право зробити вибір протягом першого робочого тижня після того, як він з'явився на навчання.

3.7. Здобувач вищої освіти, який не визначився з переліком вибіркових дисциплін та не здійснив вибір у визначені терміни, буде записаний на вивчення тих дисциплін, які деканат (дирекція) вважатиме необхідними для оптимізації кількісного складу академічних груп.

3.8. Обрані дисципліни вносяться до робочих навчальних планів спеціальностей (освітніх програм) і визначають навчальне навантаження кафедр і конкретного викладача, яке розраховується відповідно до навчальних планів і освітніх програм для здобувачів вищої освіти.

Після остаточного визначення здобувачами вибіркових дисциплін автоматично формується індивідуальний навчальний план здобувача вищої освіти на наступний навчальний рік, який друкується працівником деканату (інституту) затверджується деканом факультету (директором інституту). Один примірник залишається у деканаті, інший – у здобувача вищої освіти.

3.9. Вчена рада факультету (інституту) має право у рамках академічної мобільності перезараховувати вибіркові дисципліни, які вивчалися в іншому університеті-партнері та/або у неформальній/інформальній освіті. Вчена рада інституту/факультету може дозволити перезарахування дисциплін у разі поновлення або переведення здобувача вищої освіти (до 20 кредитів).

3.10. Перезарахування кредитів проводиться за рахунок фактичного оволодіння компетентностями та досягнення результатів.

	Міністерство освіти і науки України Західноукраїнський національний університет	Пл-02-0011/1-2026
		Редакція 01
	<i>Центр організації освітнього процесу</i>	<i>Сторінка 8 з 11</i>

8

4.ПРИКІНЦЕВІ ПОЛОЖЕННЯ

4.1. Положення після його схвалення вченою радою ЗУНУ вводиться в дію наказом ректора.

4.2. Зміни та доповнення до Положення оформляються шляхом викладення його в новій редакції та затверджуються в тому ж порядку, що й саме Положення.

4.3. Визначити таким, що втратило чинність, «Положення про формування вибіркової частини навчальних планів в Західноукраїнському національному університеті» (введеного наказом ректора № 451 від 16.11.2022 р.)

	Міністерство освіти і науки України Західноукраїнський національний університет	Пл-02-0011/1-2026
		Редакція 01
	<i>Центр організації освітнього процесу</i>	<i>Сторінка 9 з 11</i>

9

Додаток 1

Голові групи забезпечення

спеціальності _____

Завідувача кафедри _____

ПОДАННЯ

Прошу включити наступні дисципліни до переліку вибіркових дисциплін навчального плану підготовки студентів ОС «бакалавр/магістр» з галузі знань за спеціальністю _____

Освітня програма _____

№	Назва дисципліни	Кількість кредитів	Всього годин	аудиторні	Лекції	Практичні / семінарські	Лабораторні	Самостійна робота	Семестр	Форма контролю

Завідувач кафедри

(дата)

(підпис)

Додаток 2

Голові вченої ради факультету
(інституту) _____

Голови ГЗС _____

ПОДАННЯ

Прошу затвердити переліки рекомендованих вибіркових дисциплін навчальних планів підготовки студентів ОС «бакалавр/магістр» за спеціальністю (ОП) _____ на 202__ / 202__ н.р.

Шифр	Назва дисципліни	Кількість кредитів	Всього годин	аудиторні	Лекції	Практичні / семінарські	Лабораторні	Самостійна робота	Форма контролю
(код і назва спеціальності)									
1 семестр									
2 семестр									

(дата)

Голова групи забезпечення спеціальності _____

Гарант освітньої програми _____

Додаток 3

Ректору ЗУНУ
проф. Оксані ДЕСЯТНЮК.
декана факультету
(директора інституту)

ПОДАННЯ

Прошу затвердити переліки рекомендованих вибіркових дисциплін навчальних планів підготовки студентів ОС «бакалавр/магістр» на 20/ 20 н.р.

Шифр	Назва дисципліни	Кількість кредитів	Всього годин	аудиторні	Лекції	Практичні / семінарські	Лабораторні	Самостійна робота	Форма контролю
	(код і назва спеціальності)								
	1 семестр								
	2 семестр								

(дата)

Декан факультету (директор інституту) _____

Погоджено:

Проректор _____